

Ministeren for Industri, Handel og Søfart (Starming): Jeg takker de ærede Ordførere, som har anbefalet Forslaget, og kan for saa vidt kun være tilfreds med den Tilslutning, Sagen har faaet. Jeg skal ogsaa kun gøre faa Bemærkninger, fordi jeg synes, det vil være lidet rimeligt at optage en Diskussion om det, man kalder Nedskæring, da intet Forslag er stillet derom; der foreligger intet Ændringsforslag og har heller ikke foreligget noget i Folketinget, saa jeg kan ærlig talt ikke rigtig se Nytten af nu at diskutere omhyggeligt en Plan, om hvilken ingen i Øjeblikket har voyet at stille noget Forslag. Jeg vovede det Eksperiment en Gang, det var i August Maaned 1924. Da stillede jeg de Herrer i Valutaraadet overfor et Forslag om at fiksere Kronen omkring 70, ved Francværdien eller noget i den Retning. Det blev afvist fra alle Sider. Det blev vistnok endog optaget til Prøvelse i Partiernes, der alle erklærede, at det kunde man ikke have noget med at gøre, alle Erhverv afviste det. Jeg maa sige, at efter den enstemmige Folkedom saa jeg ikke Vejen farbar i den Retning, og da man jo maatte have en vis Ordning og var stærkt interesseret i, ikke mindst fra Erhvervslivets Side, at blive fri for Muligheden for atter at falde tilbage til en Krone, der kun var 50 Ø., da man jo dog nu var naaet op i Nærheden af 70, valgte man altsaa den Vej, som ikke spæredede. Jeg mener fremdeles, at den Vej, man videre foreslaar at følge ved det foreliggende Lovforslag, ikke lukker for Muligheden af, hvis man endnu maatte komme til den Erkendelse, at en anden Fremgangsmaade var rigtig, at gaa den Vej, paa samme Maade som Muligheden herfor stod aaben, efter at Loven var vedtaget i December 1924. Men jeg har unægtelig ikke, lige saa lidt som det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Schovelin), nogen stor Tro til, at det virkelig lykkes at befare den saakaldte Nedskærings Vej. Naar jeg bruger dette Udtryk, er det kun, fordi det er det populære Udtryk, ikke fordi jeg er i Tvivl om, at Nedskæringen er foregaaet paa et helt andet Tidspunkt, og at det nu er Genrejsning eller noget i den Retning, man beskæftiger sig med, hvad enten man saa vil gaa til det ene eller det andet.

Det ærede 7de Medlem for 2den Kreds (Piper) var inde paa Aarsagerne eller Oprindelsen til den uheldige Valutasituation, og det ærede Medlem 3die for 1ste Kreds har jo ogsaa gjort nogle Bemærkninger derom. Jeg tror, det ærede 7de Medlem for 2den Kreds var lidt paa Vildspor, naar han

mente, at den daarlige Kurs udelukkende skyldtes Økonomien i Stat og Kommune og Handelsbalancen. Nej, den daarlige Kurs skyldes den store Spekulation i fremmed Valuta og unægtelig gennem den store Import ogsaa Handelsbalancen, men ved Siden deraf i høj Grad den Letsindighed og det manglende Overblik, som de, der havde Pengevæsenet under sig, lagde for Dagen i de Aar. Og det er jo, hvad jeg før har sagt, om ikke her, saa andetsteds i Rigsdagen, ikke unaturligt, at man kommer til det Resultat, at man faar Samfundsinteressen mindre godt varetaget, naar man betror privatkapitalistiske Aktionærbanker at forvalte Pengevæsenet. Det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds kritiserede denne Banks Administration, eller udtalte sig i hvert Fald om den paa en Maade, som ikke lagde nogen stor Beundring for den for Dagen, og der er maaske mange, der vil dele Betragtninger af den Art. Men det bør dog ikke glemmes, at der har været Tider, da Rigsdagen har beskæftiget sig med Nationalbankens Forhold, og da netop det Parti, jeg tilhører, vistnok stærkest har fremført Kritik derimod, og hvad angaar Oprindelsen til, at Valutaforholdene er henlagt til denne Bank, tør jeg vel minde om, at det i 1907—08 blev vedtaget at give Banken et Privilegium paa 30 Aar ud i Tiden mod de Stemmer, mit Parti raadede over. Der har man for en væsentlig Del Oprindelsen til en Forvaltning af et Samfundsanliggende, som ikke kan siges at stemme med Samfundets Interesser. Det er klart, at saa længe man staar overfor Striden mellem Privatkapitalisme og Samfundets Interesser, som i høj Grad har foreligget her, maa private Bankers Aktionærbestyrelser tage stærkt Hensyn til, paa hvilken Maade de private Aktionærer tjener mest. Men ved Siden af denne Omstændighed, som altsaa har været medvirkende, er det vel værd at minde det ærede 7de Medlem for 2den Kreds om den Omstændighed, at der ikke paa noget tidligere Stadium, hvor Muligheden maaske endog var meget større, end den senere blev, er foretaget noget for at ophjælpe Valutaen. End ikke i 1922, da man dog havde en forholdsvis god Valuta, paa et vist Tidspunkt endog helt oppe i 82 Ø.s Guldværdi, foretog man noget for at sikre eller stabilisere eller højne, eller hvad man nu vilde have gjort paa dette Tidspunkt. Det vilde dog formentlig have været lettere at gøre det den Gang, end det blev, da Kronen først var rutschet ned i et halvt Hundrede Øre.

Det samme ærede Medlem sagde end-